

Bilag 1.

De samvirkende danske Andelsselskaber.

Andelsudvalget.

København, den 28. November 1933.

Andelsudvalgets Forretningsudvalg har paa sit Møde den 17. ds. besluttet at indgaa til det højtærede Udvalg med Anmodning om, at der samtidig med den foreslaaede Ændring i Loven om Den faste Voldgiftsret af 4. Oktober 1919 foretages en Tilføjelse til Reglerne om Rettens Sammensætning med det Formaal at muliggøre en Repræsentation som Arbejdsgivere for Andelsforeningerne gennem De samvirkende danske Andelsselskaber. Forretningsudvalget valgte samtidig Underskriverne, Andelsudvalgets Sekretær, Redaktør, cand. polit. A. Axelsen Drejer og Sekretær, cand. jur. L. Fabricius til at fremsætte Andragendet. Saaledes foranlediget tillader vi os at fremsætte følgende:

Dengang Septemberforliget den 5. September 1899 afsluttedes mellem Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund, og man derved fastlagde Principperne for Retsforholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere tilhørende disse Organisationer, indsatte man i § 10 en Bestemmelse om, at Parterne kunde indklage hinanden for Brud paa Septemberforliget for Landsover- samt Hof- og Stadsretten, København, indtil saadanne Sager kunde henvises til en permanent Voldgiftsdomstol. Til den permanente Voldgiftsdomstol og senere til Den faste Voldgiftsret, som den kaldes, skulde der af hver Organisation vælges 3 Dommere, men disse Dommere maatte ikke være Medlemmer af vedkommende Organisations Bestyrelse. Denne Indskrænkning for de 3 sagkyndige Dommers Vedkommende er senere bortfaldet og findes ikke i den bestaaende Lov af 4. Oktober 1919. Endvidere skulde Formanden vælges af disse 6 Dommere i Forening blandt Landets Jurister. Ifølge Forligsmandsloven har Retten senere faaet den yderligere Opgave at gøre Indstilling med Hensyn til Forligsmændene.

Det vil endvidere være Udvalget bekendt, at den saaledes oprettede faste Voldgiftsrets Virksomhed har haft meget stor Betydning for den videre Klarlægelse af de gældende Retsregler for Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere tilhørende de to Organisationer. Den har gennem en Række Kendelser uddybet og afgrænset de principielle Bestemmelser i Septemberforliget og Overenskomsterne, saaledes at man nu med langt større Sikkerhed kan bruge disse Overenskomster i det daglige Liv og være klar over, hvilke Rettigheder og Forpligtelser de to Parter har.

Det er først i de senere Aar, at man inden for Andelsselskaberne i nogen Grad har beskæftiget sig med og gennemført egentlige Overenskomstforhold vedrørende Arbejderne. Forholdene er derfor først nu saadanne, at Andelsforeningerne har faaet Mulighed for at gøre den samme Brug af Den faste Voldgiftsret som den, Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund tilsigtede og formentlig opnaaede. Det forekommer derfor Andelsforeningerne rimeligt, at der aabnes dem den samme Adgang til at deltage i dette Rettens Arbejde, som Arbejdsgiverforeningen og for saa vidt ogsaa De samvirkende Fagforbund har haft, og dette synes saa meget retfærdigere, som der nu engang er en Væsensforskel imellem det Grundlag, hvorpaa Andelsforeningerne virker, og det, hvorpaa de private Arbejdsgivere udøver deres Virksomhed.